

Rum-briller

5 perspektiver på læringsrum

ET REFLEKSIONSVÆRKTØJ

5 perspektiver på læringsrum er et refleksionsværktøj til at få nye perspektiver på læringsrum. Refleksionsværktøjet består af en række spørgsmål og en oversigt med særlige fokusord, man kan bruge, når man vil prøve at undersøge rummet på nye måder.

Det er et nyt sæt briller, som man kan tage på, som måske gør, at man får øje på nye ting. Rum-brillerne kan bruges som en del af en fælles refleksionsproces om rums indvirkning på læring.

Værktøjet er baseret på arkitekt Inge Mette Kirkeby analysemodel i bogen "Skolen finder sted" (2006). I bogen præsenteres "5 rum", som er en model, der tilbyder sprog og begreber på samspillet mellem børn og skolens fysiske rammer og mellem pædagogik og arkitektur. Her stiller hun skarpt på rummet ud fra 5 perspektiver.

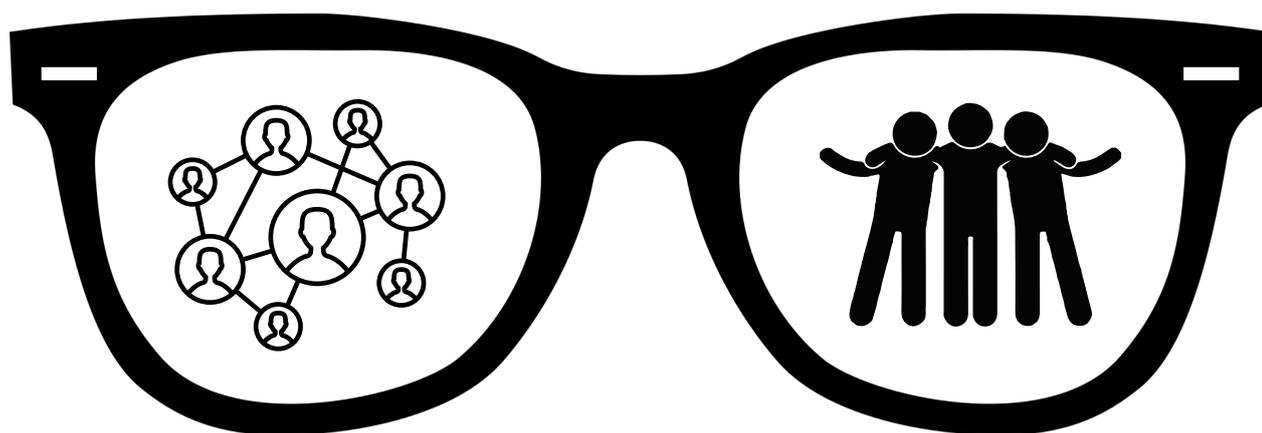

Målgrupper

Denne øvelse kan laves med flere forskellige målgrupper. Øvelsen kan eksempelvis bruges i et ressource team omkring udvalgte læringsrum på skolen. Øvelsen kan bruges til at skabe opmærksomhed på, om rummet har den udformning, der understøtter ønskerne til rummet, og hvordan man løbende kan udvikle rummet med henblik på særlige formål eller egenskaber for rummet.

Det sociale rum

Samler fællesskab.

Det sociale rum

Strukturerer mødet med andre

Denne brille stiller skarpt på, hvordan kan vi skabe rum, der kan understøtte forskellige typer af fællesskaber, hvor videndeling, samskabelse og nysgerrighed på hinandens kreative undersøgelses- og udtryksprocesser bliver en del af fællesskabets DNA.

Udadrettet syn - åbent

Fællesarealer

Samlinger

Mødesteder

Udsyn

Indblik

Indadrettet syn - lukket

Fordybelse

Lukket om sig selv

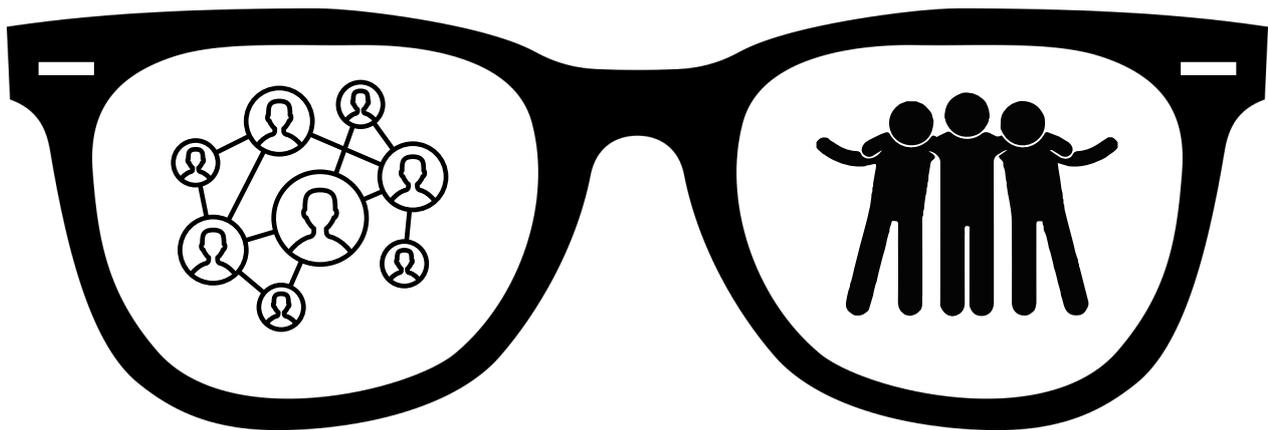
Rum i rum

Indkredsning

Tryghed

Det sociale rum

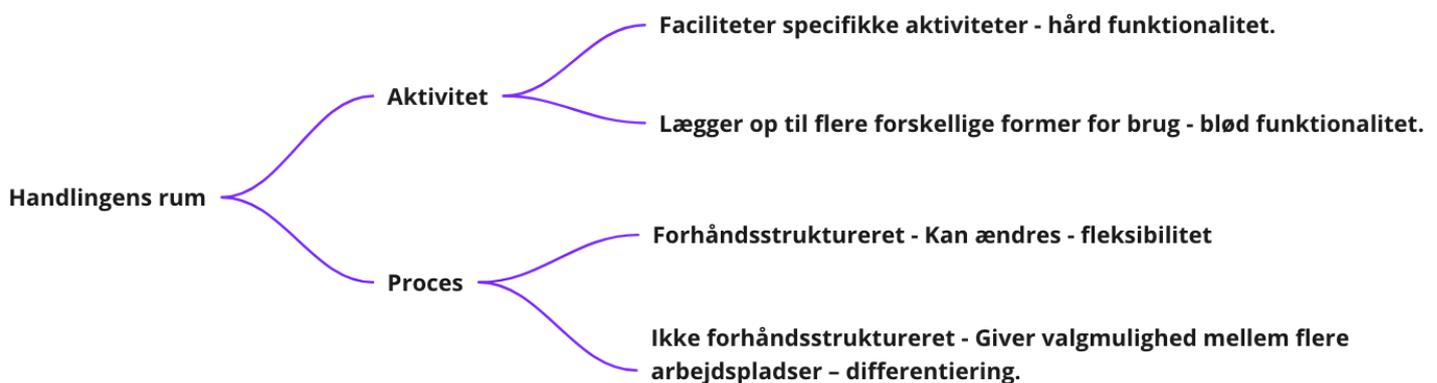
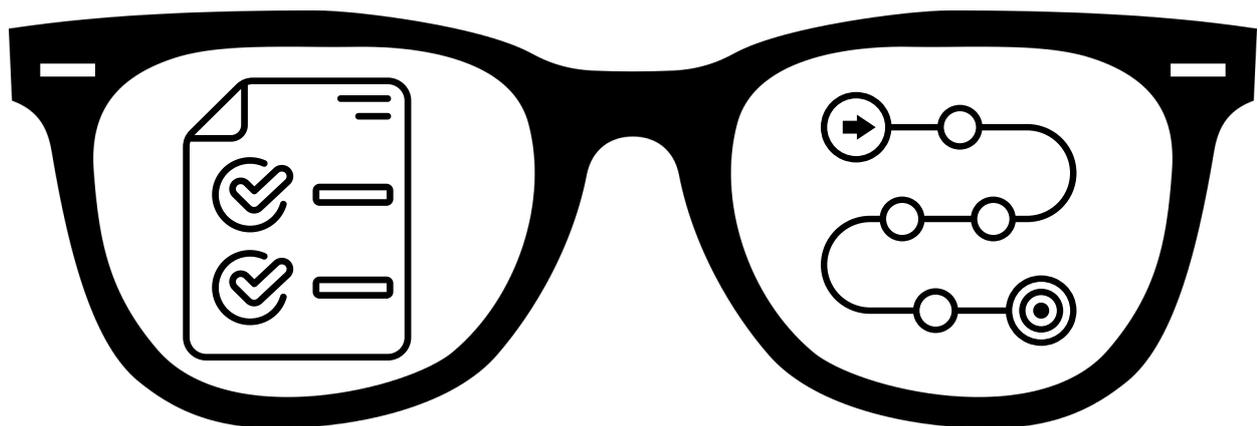

Undersøgende spørgsmål

- Er det lykkedes os at skabe et trygt rum, hvor alle føler sig velkomne og vigtige for fællesskabet?
- Er der indtænkt områder, der indbyder til peerfeedback og en fælles positiv delings- og evalueringskultur?
- Er der steder man kan trække sig og sidde i mindre grupper - eller alene og fordybe sig? Er der også gode rum for pausen og de uformelle møder, uden at det forstyrrer andre?

Handlingens rum

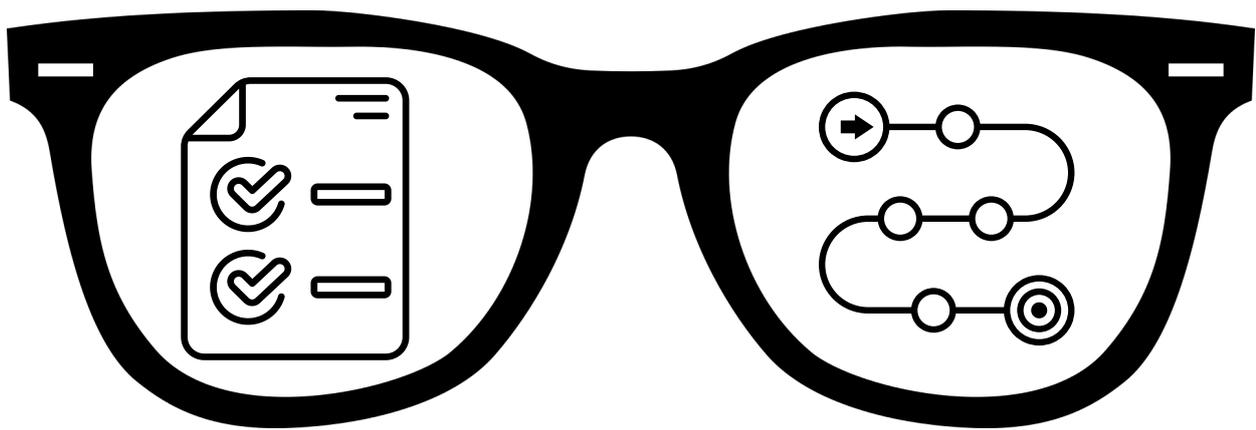

Handlingens rum handler om de specifikke aktiviteter, som rummet i sig selv indbyder til. Det kan eksempelvis være processuelle aktiviteter, hvor I har indrettet rummet i forskellige zoner alt efter, hvor eleverne er i deres lærende og skabende processer.

Enkelt aktivitet		Længere proces - forløb	
Skateboardbane	Klodskasse-møbler	Mobilt inventar	Funktionel differentiering
Væv	Reb	Rum i rum	
Podcast-rum	Legoklodser	Flere typer af inventar i samme område	

Handlingens rum

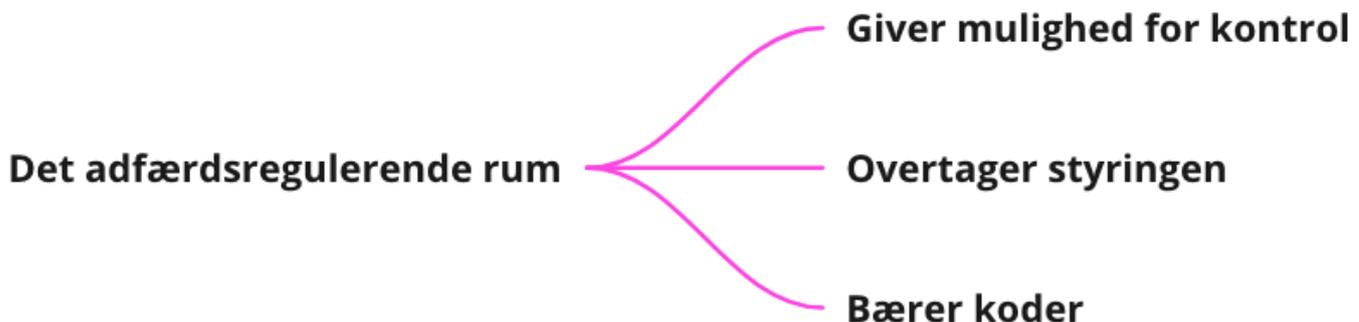
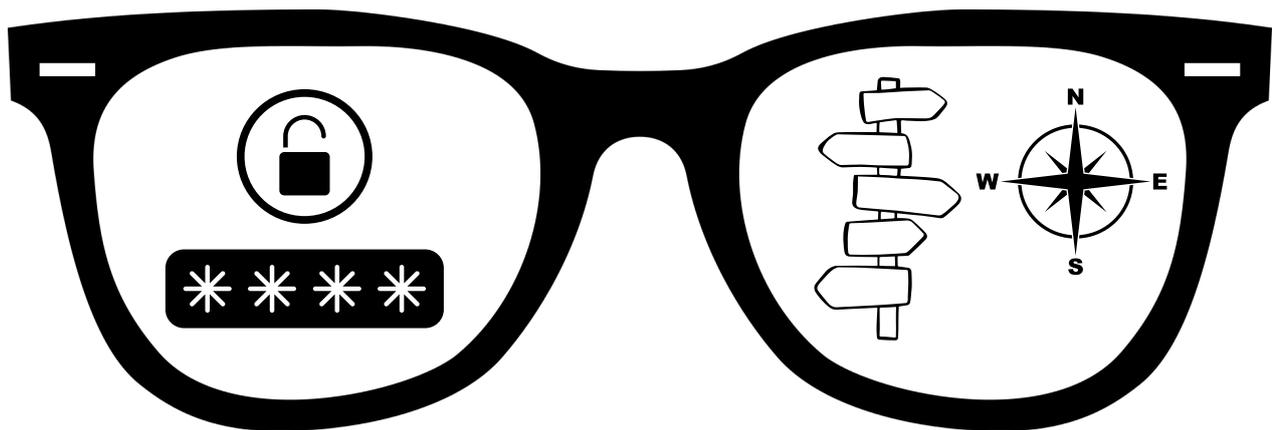

Undersøgende spørgsmål

- Hvis vi ønsker at give eleverne muligheder for at være eksperimenterende, undersøgende og skabende, er der så steder, som eleverne har adgang til, der indbyder til dette?
- Har eleverne adgang til forskellige fysiske ressourcer og materialiteter, der indbyder til de ønskede handlinger og aktiviteter i rummet?
- Hvordan iscenesætter vi rummet i forhold til hvilke typer af handlinger vi ønsker der skal ske, og hvilke materialer kan underbygge det?

Adfærdsregulerende rum

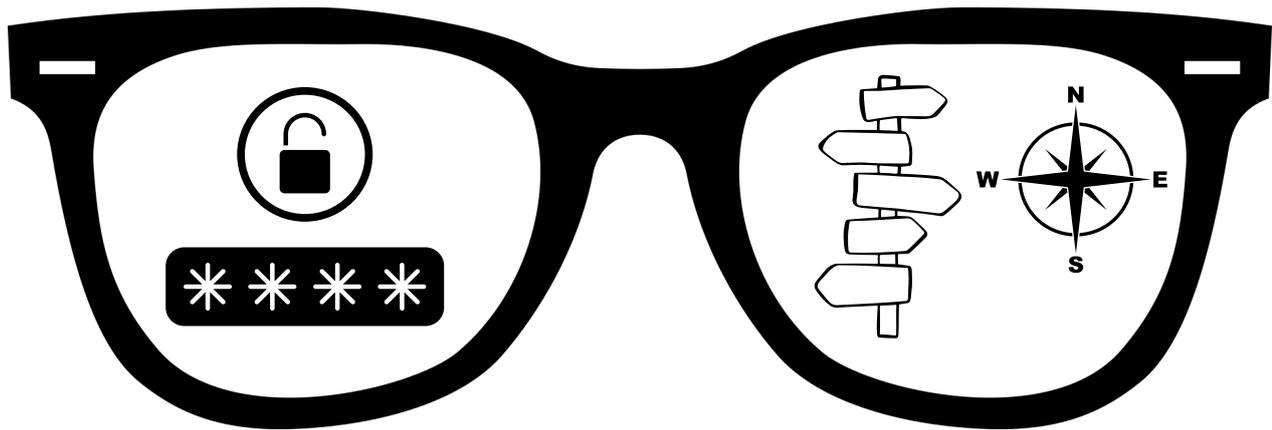

Det handler om hvordan rummet er kodet med alt fra vejledende skilte, og nudging til måske helt restriktive påbud imod en ønsket adfærd i rummet. Hvilke spilleregler er gældende for at være i rummet, og er den ønskede tydelig, eller hæmmer den måske en anden ønsker adfærd, eksempelvis at være eksperimenterende.

Kontrol - overvågning	Styring	Koder
Videoovervågning	Hegn	Skilte
"Glughuller"	Låse	Farver
Online status i Docs	Eksklusion	Materialer (eks: udklædning)

Adfærdsregulerende rum

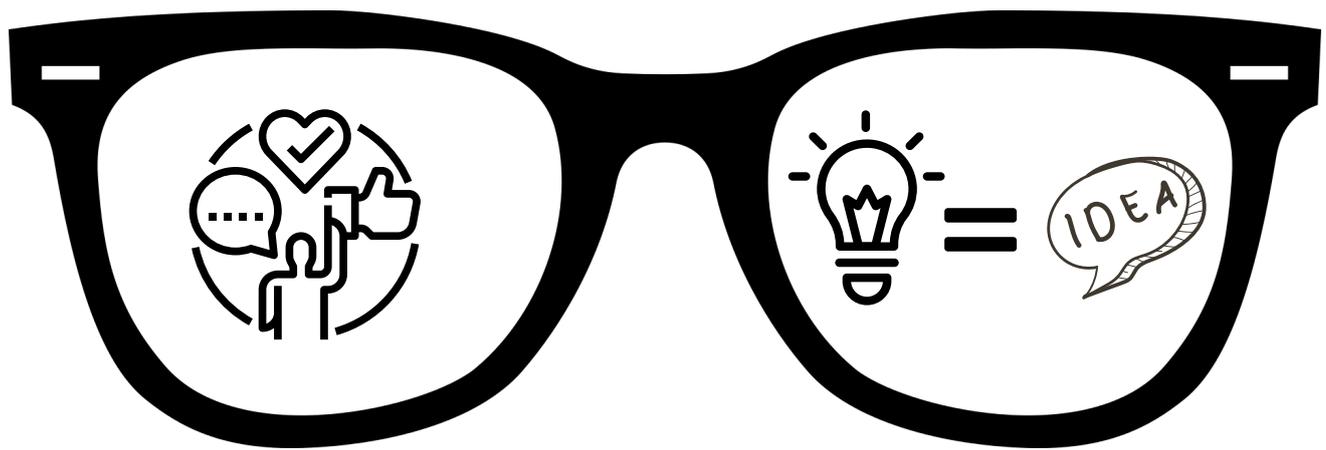

Undersøgende spørgsmål

- Har I sammen med rummets brugere – elever og lærere formuleret nogle gode retningslinjer for at være i rummet – både i undervisningen og når rummet benyttes uden for undervisningen?
- Hvordan kan I løbende evaluere adfærden med brugerne, så alle føler ejerskab og engagement for opretholdelse af den ønskede adfærd?
- Hvordan kan I gøre ønskerne for adfærd i rummet tydelige for brugere?

Det betydningsbærende rum

Det betydningsbærende rum

Udtrykker holdninger

Er en metafor

Det betydningsbærende rum handler om, at det indbyder til meningsfulde oplevelser. Det skal opleves **meningsfuldt at deltage i læringsfællesskabet** i rummet. I rummet kan artefakter, og visuelle udtryk være med til at understøtte den intention der kan være i rummet.

Udtrykker holdninger

Særligt mindset

Følelser

Forfald og
nytænkning

Er en metafor

Navngivning af rum
(Eks. Muggeren)

Lyspære = god ide

Det betydningsbærende rum

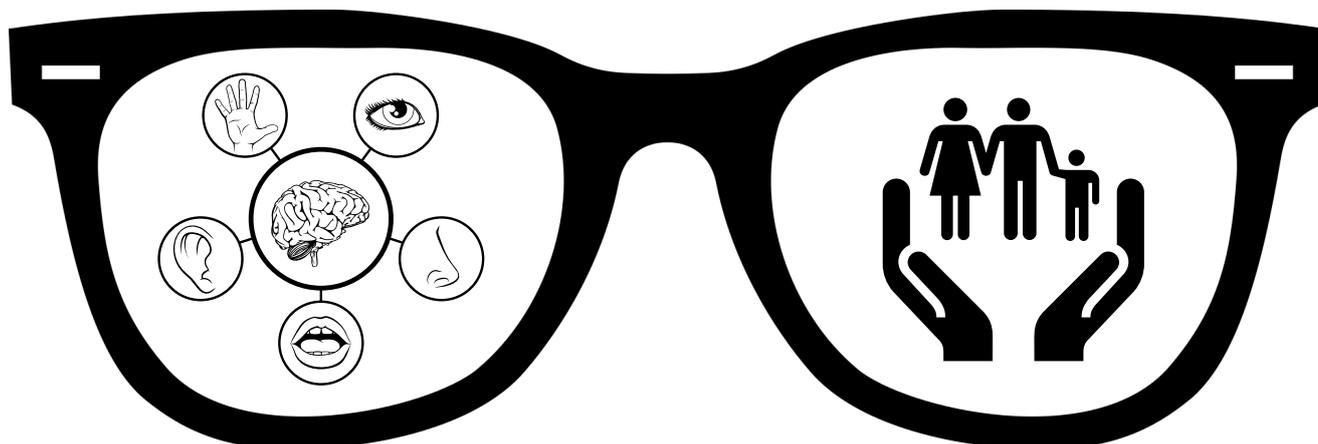

Undersøgende spørgsmål

- Hvordan kan vi løbende være nysgerrige på hvilke faktorer, der er betydningsbærende og afkodes af lærere og elever i rummet?
- Kan vi lege med metaforer i rummet, der kunne understøtte eksempelvis en legende og eksperimenterende tilgang til læring?
- Giver rummets opbygning en oplevelse af, at være kulturbærende for det vi gerne vil med rummet?

Det stemte rum

Det stemte rum

Som et sanserum

Som en gestus

Det stemte rum handler om, hvordan rummet byder elever og lærere velkommen, og hvordan man har tænkt elevernes æstetiske møde er med rummet. Æstetisk opfattelse af verden hviler på sanser. Det vil sige, hvad vi hører, føler, ser, lugter og smager. Rummet skal så og sige "tale" til menneskets sanser og vække dem. Vi lærer bedre, når vi har det godt, når vi kan slappe af, og føle os trygge.

Taler til sanserne

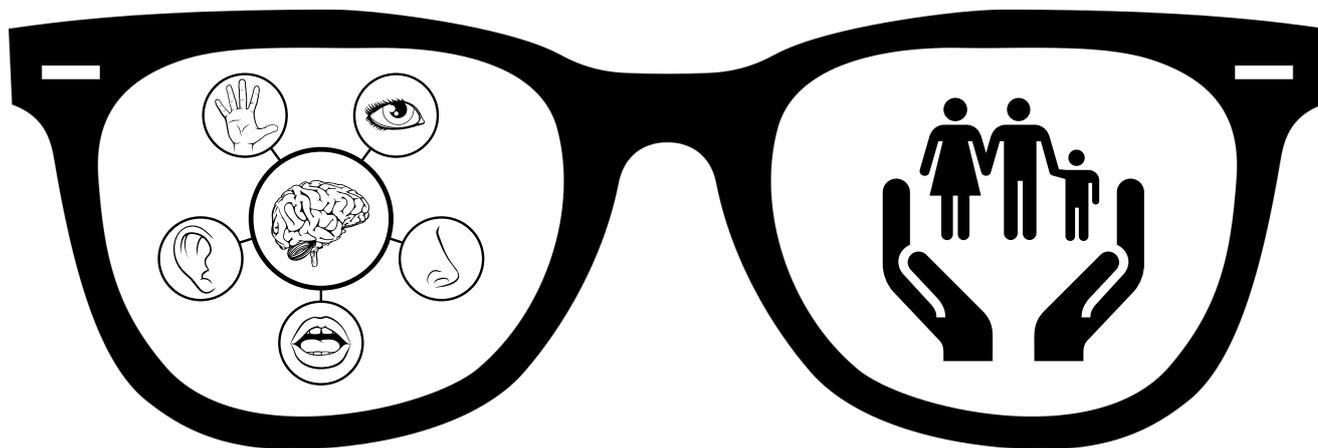
Lys
Følelser
Lugte
Lyde
Æstetik
Harmoni

Føle sig velkommen

Hygge
Rart
Åbent
Tryghed

Det stemte rum

Undersøgende spørgsmål

- Hvad møder eleven - og det pædagogiske personale, når de træder ind i rummet? Er det et rart og indbydende rum, der taler til sanserne? Er der sansemæssigt noget særligt på spil?
- Kan vi i højere grad arbejde med æstetik i rummet? Farver, dufte, lyde, levende billeder?
- Er der særlige ritualer, vi udfører i rummet, der taler til elevernes følelser? Som at tænde et stearinlys, når der tales i plenum, særlige genrer musik, vi hører, når vi udfører særlige handlinger, et ritual for afslutning af en lektion, som bryder med de normale undervisningsritualer etc.

HOW TO

Viden om de 5 rum

Først og fremmest kan man starte med at forstå, hvad de 5 perspektiver på rum handler om.

Brug de overordnede beskrivelser til at sætte jer ind i dette. Del evt. de 5 perspektiver op, og prøv at hold små oplæg for hinanden. Hver gruppe kan evt. finde et par eksempler fra egen skole til et eksemplificere perspektivet.

Eks: " Vi har om perspektivet .... og det handler om .... vi har fundet et eksempel her på skolen hvor man tydeligt kan se at dette perspektiv træder frem.

Fremgangsmåde

Når alle de 5 rum er blevet præsenteret, kan I tale om hvilke perspektiver, I syntes er mest interessante for jer og jeres skole/rum.

Materialet er udviklet af Future Classroom Lab, en del af Center For Undervisningsmidler på Københavns Professionshøjskole.

Hvis du ønsker at høre mere om materialerne, så skriv til fcl-cfu@kp.dk.

Du kan hente vores forskellige refleksionsressourcer her: <https://futureclassroomlab.dk/fclformater/>